

T.C.
BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

ADİYAMAN

SOSYO-EKONOMİK PROFİLİ

AĞUSTOS 1997

ANKARA

T.C.
BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

ADİYAMAN

SOSYO-EKONOMİK PROFİLİ

BAŞBAKANLIK GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI DOKÜMAN NO	
YER NO	76-B
DEMİRBAŞ NO	4935

AĞUSTOS 1997

ANKARA

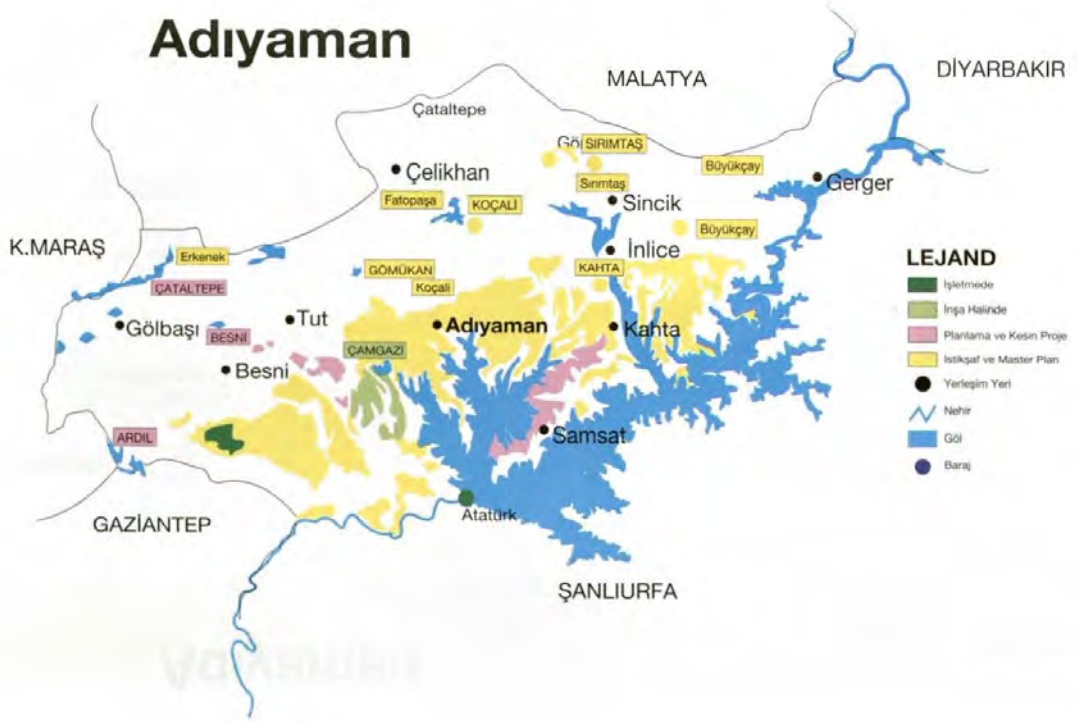
İÇİNDEKİLER

1. Ülke ve Bölge'deki Yeri	7
2. Fiziki Yapı - Çevresel Kaynaklar	7
2.1. Su ve Toprak Kaynakları Potansiyeli	9
2.2. Hidroelektrik Enerji Potansiyeli	12
2.3. İçme ve Kullanma Suyu	12
2.4. Taşkın Kurutma ve Islah Tesisleri	12
3. Demografik Yapı	13
4. Göç Hareketleri	14
5. Yerleşim Analizi	16
6. İktisadi Faal Nüfus	18
7. Üretim Faaliyet Kollarına Göre Gayri Safi Yurt İçi Hasıla	19
8. Fiziksel Altyapı	21
8.1. Ulaşım Sistemleri	21
8.2. Kentsel Altyapı Durumu	23
8.3. Kırsal Altyapı Durumu	23
8.4. Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Siteleri	24
9. Sağlık Hizmetleri	25
10. Eğitim Altyapısı ve Eğitim Düzeyi	26
11. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması	26
12. Güneydoğu Anadolu Projesi ve Adıyaman	26
12.1. Adıyaman-Kahta Projesi	27
12.2. Adıyaman-Göksu-Araban Projesi	29
12.3. Diğer Sulamalar	29
12.4. Atatürk Barajı Rezervuarı ve Adıyaman	29
13. 1997 Yılı Yatırımları	30
14. GAP İdaresi Faaliyetleri	32

Adiyaman

Adıyaman

DSİ PROJELERİ

ADİYAMAN

1. ÜLKE VE BÖLGE'DEKİ YERİ

Adıyaman İli'nin yüzölçümü 7 164 km² olup, toplam GAP alanı içinde % 10'luk bir yer işgal etmektedir.

Adıyaman'ın güneyinde Gaziantep ve Şanlıurfa, doğusunda Diyarbakır, kuzeyinde Malatya ve batısında Kahramanmaraş illeri bulunmaktadır.

Dağlık kesimlerde bulunan Gölbaşı, Çelikhan ve Gerger ilçelerinin eğimi

% 12'nin üzerindedir. Besni, Kahta ve Sincik ilçeleri engebeli arazilerde yer alır ve eğim % 6-12 arasındadır. Merkez ve Samsat ilçeleri ise % 6 eğimin altındadırlar.

2. FİZİKİ YAPI ÇEVRESEL KAYNAKLAR

Adıyaman, Güneydoğu Toros Sırdaglarının bir kolu olan Bey Dağları'nın (Malatya Dağları) güneyinde yer almaktadır. Adıyaman İli'nde Akdeniz ikliminin etkisi vardır; güney

kesimlerinde yazlar kurak ve sıcak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Kuzey kesimlerinde ise yazlar kurak ve serin, kışlar yağışlı ve soğuktur. Uzun yıllar ortalaması yıllık yağış miktarı yaklaşık 735 mm'dir. Ortalama nem oranı % 50'dir.

Deniz seviyesinden 750 m yükseklikte olan Adıyaman'da ortalama yıllık maksimum sıcaklığı 22.4 °C, minimum sıcaklığı 11.7 °C ve ortalama değeri 17 °C dir. Güneşli gün sayısı 133'dür.

DSİ XX. Bölge Müdürlüğü yayınlarında yer alan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü (KHGM) etüt sonuçlarına göre, tarıma elverişli arazi il topraklarının % 44'ünü oluşturmaktadır.

Çayır ve mera alanları % 31, orman-fundalık alanlar ise % 21'lik bir paya sahiptirler. GAP Bölgesi'nde bu oranlar sırasıyla % 45, % 31 ve % 20'dir. Türkiye genelinde ise sırasıyla % 37, % 28 ve % 30'dur.

DSİ Genel Müdürlüğü'nce yapılan analizlerde, sulamaya elverişli arazi 118 430 ha, ekonomik olarak sulanabilir arazi 116 990 ha olarak bulunmuştur. Özetle, Adıyaman İli'nde tarıma uygun alanların % 41'i sulamaya elverişli, % 41'i de ekonomik olarak sulanabilir arazidir.

Adıyaman İli'nde doğal göl yüzeyleri 613 ha, baraj rezervuar yüzeyleri ise 29 149 ha'dır. Gölet ve akarsu yüzeyleri de dahil olmak üzere toplam su yüzeyleri 31 349 ha'dır.

Adıyaman İli topraklarında su erozyonu görülmektedir. Ekilebilir alanların 120 219 ha'dır. (% 49) orta şiddetle, 19 098 ha'da (% 7.8) şiddetli su erozyonu vardır. Ekime elverişli olmayan alanların 330 547 ha'da (% 67) şiddetli, 161 998 ha'da (% 33) çok şiddetli su erozyonu tespit edilmiştir. Ekime elverişli olmayan alanların 236 ha'da tuzlanma vardır.

Maden kaynakları bakımından ilde ham petrol, kömür, çimento hammaddeleri, mermer, tuğla-kiremit hammaddeleri, kaplıca, manganez, demir cevheri bulunmaktadır.

Adıyaman, GAP Bölgesi'nde petrol çıkartılan illerimizden biridir. Özellikle Adıyaman (Merkez), Tümrüz, Çemberlitaş, Kahta, Karakuş, Cendere, Çukurtaş ve Karadut yörelerinde 108 kuyudan günde 30 000 varil petrol çıkarılmaktadır.

2.1. Su ve Toprak Kaynakları Potansiyeli

Genel Bilgiler

Yüzölçümü	:	7 614 km ²
Rakım	:	750 m
Yıllık Ortalama Yağış	:	735 mm
Ortalama Akış Verimi	:	13.96 l/s/km ²
Ortalama Akış/Yağış Oranı	:	0.60

2.1.1. Su Potansiyeli

Genel Bilgiler

Yerüstü Suyu (İl Çıkışı Top.)

Ortalama Akım	:	3 351 hm ³ /yıl
• Kahta Çayı	:	1 331 hm ³ /yıl
• Halya Deresi	:	24 hm ³ /yıl
• Eğri Çayı	:	40 hm ³ /yıl
• Çakal Çayı	:	27 hm ³ /yıl
• Göksu Çayı Ana Kolu	:	1 172 hm ³ /yıl
• Çat Deresi	:	53 hm ³ /yıl
• Gürlevik Deresi	:	73 hm ³ /yıl
• Besni-Akdere	:	40 hm ³ /yıl

• Sofraz Çayı	:	94 hm ³ /yıl
• Keysun Çayı	:	47 hm ³ /yıl
• Göksu Çayı Yan Kolları	:	470 hm ³ /yıl
Yeraltı Suyu (İldeki Top.Emniyetli Rez.)	:	32 hm ³ /yıl
Toplam Su Potansiyeli	:	3 383 hm ³ /yıl
Doğal Göl Yüzeyleri	:	613 ha
• Gölbaşı Gölü	:	219 ha
• Azalı Gölü	:	272 ha
• İnekli Göl	:	109 ha
• Karagöl	:	13 ha
Baraj Rezervuar Yüzeyleri	:	29 169 ha
• Atatürk Barajı	:	27 234 ha
• Çat Barajı	:	1 935 ha
Gölet Rezervuar Yüzeyleri	:	146 ha
• Kınık Göleti	:	25 ha
• Gözebaşı Göleti	:	13 ha
• Hasancık Göleti	:	13 ha
• İncesu Göleti	:	22 ha
• Mülk Göleti (KHGM)	:	46 ha
• Çataltepe Göleti (KHGM)	:	27 ha
Akarsu Yüzeyleri	:	1 463 ha
• Fırat Nehri Ana Kolu	:	113 ha
• Kahta Çayı	:	300 ha
• Kalburcu Çayı	:	240 ha
• Göksu Çayı	:	360 ha
• Diğerleri	:	450 ha
Toplam Su Yüzeyleri	:	31 349 ha

2.1.2. Toprak Kaynakları Potansiyeli ve Kullanım Şekli

KHGM Etüt Sonuçları

• Tarıma Elverişli Arazi	:	319 380 ha (% 44)
• Çayır-Mera	:	225 775 ha (% 31)
• Orman-Fundalık	:	151 599 ha (% 21)
Sulanabilir Arazi	:	286 823 ha

DSİ Etüt Sonuçları

- Etüt Edilen Arazi : 126 313 ha
- Sulamaya Elverişli Arazi : 118 430 ha (% 41)
- Ekon. Olarak Sulanabilir : 116 990 ha (% 41)

DSİ Sulamaları

Ön İnceleme (İstikşaf) ve
Master Planı Tamamlanan : 91 666 ha (86 166 ha)% 78.4

- Çataltepe Projesi : 26 454 ha (24 867 ha)
- Gömikan Projesi : 7 762 ha (7 296 ha)
- Koçalı Barajı ve HES : 21 605 ha (20 309 ha)
- Büyükçay Barajı ve HES : 12 332 ha (11 583 ha)
- Atatürk Barajı Pompaj Projesi : 21 263 ha (19 987 ha)
- Küçüksu Projeleri : 2 260 ha (2 124 ha)

(Gölet ve Yerüstü Sulamaları)

Planlaması Tamamlanan : 3 084 ha (2 899 ha)% 2.6

- Besni Projesi : 2 820 ha (2 651 ha)
- Küçüksu Projeleri : 264 ha (248 ha)

(Gölet ve Yerüstü Sulamaları)

Kesin Projesi Tamamlanan : 1 525 ha (1 433 ha)% 1.3

- Besni-Keysun YAS Projesi : 1 525 ha (1 433 ha)

İnşa Halinde Olan : 7 791 ha (7 323 ha)% 6.6

- Çamgazi Barajı : 7 430 ha (6 984 ha)
- Küçüksu Projeleri : 361 ha (339 ha)

(Gölet ve Yerüstü Sulamaları)

1997 Yılı Yatırım Programında
Olan Projeler : 8 480 ha (7 971 ha)% 7.2

- Samsat Pompaj Projesi : 8 337 ha (7 873 ha)
- Küçüksu (Gölet ve Yerüstü Sulaması) Projesi : 143 ha (134 ha)

İşletmede Olan Küçüksu (Gölet
ve Yerüstü) İşleri Toplamı : 4 501 ha (3 741 ha)% 3.8

İl Toplamı : 117 047 ha (110 023 ha) % 100

Diğer Sulamalar

Topraksu Kooperatifleri Sulamaları (YAS)	:	—
KHGM (Gölet ve Yerüstü Sulamaları)	:	8 652 ha (8 131 ha)% 28
Halk Sulamaları	:	21 821 ha (18 461 ha)% 72
Diğer Sulamalar Toplamı	:	30 473 ha (36 594 ha)% 100
İl Genel Toplamı	:	147 520 ha (136 617 ha)

2.2. Hidroelektrik Enerji Potansiyeli

Etüt Prog. Yer alan veya İlerki

Yıllarda Ele Alınacak Olan : 120 MW (% 100), 338 GWh/yıl (% 100)

• Koçali Barajı ve HES	:	40 MW	120 GWh/yıl
• Büyükçay Br.ve HES Pr.:	:	30 MW	84 GWh/yıl
• Sırımtaş Br. ve HES Pr. :	:	28 MW	87 GWh/yıl
• Fatopaşa HES Projesi :	:	22 MW	47 GWh/yıl

İl Enerji Toplamı : 120 MW 338 GWh/yıl

2.3. İçme ve Kullanma Suyu

Adıyaman Şehri'nde içme, kullanma ve endüstri suyu problemi mevcuttur. Adıyaman Belediyesi bu konuda gerekli girişimlere başlamıştır.

2.4. Taşkın, Kurutma ve Islah Tesisleri

Planlama ve Kesin Pr. Tamamlanan : 4 adet, 630 ha arazi,

İnşa Halinde Olan : 9 adet, 9 ha arazi, 328 adet mesken, 2 adet mahalle, 6 adet tesis.

İşletmede Olan : 18 adet, 363 ha arazi, 33 adet mesken, 5 adet mahalle, 4 adet köy

İl Toplamı : 31 adet, 1 002 ha arazi, 361 adet mesken, 7 adet mahalle, 1 adet kasaba, 4 adet köy, 6 adet tesis.

3. DEMOGRAFİK YAPI

Adıyaman İli'nin 1985 yılında 430 728 olan toplam nüfusu 1990 yılında 513 131 olmuştur. Toplam nüfusun 219 304'ü il ve ilçe merkezlerinde, 293 827'si ise bucak ve köylerde yaşamaktadır. Diğer bir deyişle kent nüfusu toplam nüfusun yaklaşık % 43'ünü oluşturmaktadır. Bu oran GAP Bölgesi'nde % 55,6, Türkiye genelinde ise % 59'dur.

Adıyaman İli 9 ilçe merkezi, 355 köy ve 613 köyaltı yerleşmeden oluşmaktadır.

Adıyaman'da köy nüfusu toplam nüfusun yaklaşık % 57'sini oluşturmaktadır. Bu oran GAP Bölgesi'nde % 44,4, Türkiye genelinde ise % 41'dir.

Bölge'de kilometrekareye 68 kişi düşerken, Adıyaman İli'nde 67 kişi düşmektedir. Türkiye genelinde ise nüfus yoğunluğu 73 kişidir.

Yıllık nüfus artış hızı binde 35,01 olan Adıyaman, GAP genelinde (binde 36,22) altında kalırken, Türkiye ortalamasının (binde 21,71) üzerinde seyretmektedir.

Adıyaman İli'nde toplam hane halkı sayısı 80 440 olup, ortalama hane halkı büyüklüğü 6,37 kişidir. Toplam hanehalkı sayısı Bölge için 758 745, Türkiye geneli için ise 11 188 636'dır. Ortalama hanehalkı büyüklüğü Bölge için 6,79 kişi, Türkiye için ise 5 kişidir. Hane halkı büyüklüğü temel olarak doğurganlık oranının yüksekliğinden kaynaklanmaktadır. Türki-

İlçe Adı	Nüfusu (1990)	Şehir Nüfusu	Köy Nüfusu	Yüzölçümü (km ²)	Nüfus Yoğunluğu
Merkez İlçe	175 647	100 045	75 602	1 702	103
Besni	88 531	26 076	62 455	1 330	67
Çelikhan	21 391	8 033	13 358	584	37
Gerger	32 587	3 854	28 733	702	46
Gölbaşı	55 358	29 588	25 770	784	71
Kahta	94 928	40 281	54 647	1 490	64
Samsat	11 451	2 458	8 993	338	34
Sincik	19 524	2 503	17 021	364	54
Tut	13 714	6 466	7 248	320	43
İl Toplamı	513 131	219 304	293 827	7 164	67
GAP	5 158 013	2 870 251	2 287 762	75 358	68
Türkiye	56 473 035	33 326 351	23 146 684	774 815	73

Kaynak : DİE, 1990 Genel Nüfus Sayımı İdari Bölünüş

ye'de evlenmiş kadın başına ortalama 3.70 canlı doğan çocuk düşerken, bu sayı Bölge'de 4.82, Adıyaman'da ise 4.96'dır. Toplam doğurganlık hızı Adıyaman İli'nde 4.72 iken, GAP Bölgesi'nde bu oran 4.37, Türkiye genelinde ise 2.65'tir. Adıyaman İli'nde bebek ölüm hızı binde 67, GAP Bölgesi'nde binde 66, Türkiye genelinde ise binde 67'dir.

Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, 1990 verilerine göre, Adıyaman İli'nde 0-14 yaş arası % 46.7, 15-64 yaş grubu % 50.2 ve 65 ve yukarı yaş grubu % 3.1'ini oluşturmaktadır. Bu oranlar GAP Bölgesi'nde, sırasıyla % 47.2, % 50.1 ve % 2.7 ve Türkiye için % 35, % 61 ve % 4'tür.

4. GÖÇ HAREKETLERİ

İç göç oranları, 1975 - 1980 dönemi ile 1980 - 1985 dönemi karşılaştırıldığında ülke düzeyinde binde 70'ten binde 65'e düştüğü halde, aynı dönemler için GAP Bölgesi'nde binde 41'den binde 44'e yükselmiştir. Adıyaman İli'nde ise sözkonusu dönemler itibariyle binde 34'ten binde 38'e yükselmiştir.

Dış göç açısından bakıldığında ise Adıyaman İli 1975-1980 döneminde binde 69 ile Gaziantep'le (binde 50) birlikte en düşük dış göç oranına sahiptir.

GAP İdaresi'nce 1994 yılında yaptırılan GAP Bölgesi Nüfus Hareketleri

Araştırması sonuçlarına göre GAP içindeki kentlerde göç il ve ilçe merkezleri arasında aşağı yukarı eşit olarak dağılmıştır. İlçe ortalaması % 41.6 ile % 47.8, il ortalaması ise % 37.2 ile % 42 arasında değişmektedir. En çok göç edildiği söylenen merkezlerin başında Gaziantep gelmektedir. Bu ili sırasıyla Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır ve Mardin izlemektedir. GAP dışı merkezlerle birlikte bakıldığında Adana - Mersin yöresine göç veren GAP illeri Şanlıurfa, Mardin ve Diyarbakır'dır. Adıyaman ve Gaziantep köyleri kendi il merkezleri dışına olan göçler açısından önemsiz oranlarda temsil edilmektedir.

Göç nedenlerine bakıldığında, Adıyamanlıların % 84.5'inin ekonomik nedenlerle göç ettiği söylenebilir. Geçim sıkıntısı, topraksızlık, işsizlik gibi nedenlerin yanısıra, bu nedenlerden birkaçını aynı anda söyleyenler de bu orana dahil edilmiştir. Okumak, evlenmek veya daha iyi bir yaşam kurmak vb. sosyal nedenlerle göç eden Adıyamanlılar ise % 1.7 oranındadır. Can güvenliği, ağa baskısı gibi siyasi neden gösteren Adıyamanlıya rastlanmaz iken, kan davası, aile bireylerinin daha önce göçmüş olması gibi kültürel ve ailevi nedenleri gösterenler % 5.2 oranındadır.

5. YERLEŞİM ANALİZİ

Adıyaman'ın 1980 sonrasında gösterdiği sanayileşme hızı Türkiye ortalamasının biraz altında seyretmekle birlikte Bölge İllerinin üzerindedir. Bu nedenle, son yıllarda Bölge'ye yönelen yatırımların kendi üzerine çekmeyi başarabilmiştir. Sanayileşmedeki gelişmeye koşut olarak, Adıyaman Merkez İlçe kentsel nüfusu da, yılda % 7'lik artış hızıyla, 1985'te 71 644'ten 1990'da 100 045'e yükselmiştir.

1985 yılında, Adıyaman merkez yerleşiminde çalışanların toplam nüfus içindeki oranı % 17.8'di. Yerleşim-

deki çalışan nüfusun sektörel dağılımı bize ilginç bulgular sunmaktadır. Hizmet sektöründen sonra en yüksek istihdam (% 20.7) sanayi sektöründe yer almaktadır. Adıyaman yerleşimi, sanayideki istihdamın toplam çalışanlar içindeki oransal değeri ile Gaziantep ve yine (Adıyaman) Besni'den sonra üçüncü sırayı almaktadır. Batman ise dördüncü sıradadır.

Geçmişe göre, son dönemde gösterdiği gelişme hızı (bunda Kalkınma Öncelikli İller arasında birinci sırada yer almasının ve teşviklerden yararlanmasının büyük payı vardır) Adıyaman'ı GAP Bölgesi'nin çekim merkezlerinden biri haline getirmiştir.⁴¹⁷

Adıyaman yerleşimleri kent nüfus büyüklükleri bazında karşılaştırıldığında, Merkez yerleşmesinden sonra, Kahta (40 281), Gölbaşı (29 588) ve Besni (26 076) grubu gelmektedir.

Gölbaşı ve Kahta yerleşimlerinde çalışanların toplam nüfus içindeki payları, sırasıyla, % 14.4 ve % 17.3'tür. Her iki yerleşimde de ticaret ve imalat sektörlerinin payı aynı olmakla birlikte Kahta'da daha fazla nüfus tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Ayrıca Kahta'nın kırsal yerleşim nüfusu da Gölbaşı'ndan daha fazladır.

Besni yerleşiminin kentsel nüfusu 26 076'dır. Besni'de çalışanların toplam nüfus içindeki oranı % 19.3'tür. Besni içerdiği düşük kentsel nüfusa karşın sanayi sektöründe istihdam ettiği nüfusun (% 24.68) oransal değeri ile GAP Bölgesi'nde Gaziantep yerleşiminden sonra ikinci sırayı almaktadır. Besni'de, mevcut durumda (10+) işçi çalıştıran üç sanayi kuruluşu bulunmaktadır. Ayrıca, ikisi dokuma ve biri de çirçir üzerine olan üç tesis inşa aşamasındadır. Sanayideki görece gelişmişliğin sonucu ticaret sektöründeki istihdam oranı da Adıyaman yerleşimleri arasında birinci sıradadır.

Adıyaman'da Merkez İlçe yerleşiminden sonra gelişme potansiyeli yüksek üç yerleşim, sırası ile Besni, Kahta ve Gölbaşı'dır. Kahta sulama alanı içinde, Besni yakın çerçevesinde, Çelikhan, Tut, Sincik, Gerger ve Gölbaşı ise sulama alanının dışında yer alacaklardır.

Çelikhan ve Gerger Adıyaman'ın görece az gelişmiş yerleşimleridir ve GAP sonrasında sulama alanı dışında kalacaktır. Bu yerleşimlerin 1990 nüfus büyüklükleri sırası ile 8 033 ve 3 854'tür. 1990 yılında Gerger nüfusu % 8 azalmış, Çelikhan nüfusu da yılda % 2.6 oranında artmıştır. Diğer yandan, son beş yıllık dönemde, Kahta kentsel nüfusu yıllık % 10, Besni ve Gölbaşı kentsel nüfusları ise % 8 oranlarında artış göstermiştir.

Adıyaman Merkez İlçe'de, özellikle 1990 yılından sonra sanayi tesisleri yapımı hızla artma eğilimi göstermektedir. Özellikle Adıyaman-Gölbaşı yolu güzergahı üzerinde tesis yapmak için GAP İdaresi Başkanlığı'na yapılan başvuru sayıları hızla artmıştır. 1990-1993 yılları arasında 16 tesis başvuruda bulunmuştur.

Bu tesisler, özellikle un, çirçir, yem, kağıt, tekstil, gaz, salça fabrikalarıdır. Sanayi tesislerinin Adıya-

man-Gölbashi güzergahı üzerinde düzensiz gelişmesi kent makro formunun planlı gelişmesi önünde engel teşkil etmekte, Organize Sanayi Bölgesi (OSB) alanının tesis edilmesi kentsel gelişmenin sağlıklı ve düzenli olması için gerekli görülmektedir. Bu nedenle GAP İdaresi 1/25000 ölçekli Adıyaman Çevre Düzeni Planı çalışmasını tamamlamış ve gerekli görülen OSB alanı yerini tespit etmiştir. Bu alan ilgili kuruluşların olumlu görüşü ile desteklenmiş ve kamulaştırma çalışmalarına başlanılmıştır.

miştir. Böylece sanayi tesislerinin düzenli gelişmesi temin edilerek, yerel girişimcilere de bir teşvik unsuru yaratılmıştır.

6. İKTİSADİ FAAL NÜFUS

Adıyaman İlinde iktisaden faal olan nüfus, 1990 yılı verilerine göre, 202 691'dir. İktisaden faal nüfusun % 44.8'ini kadın nüfus oluşturmaktadır. GAP genelinde ise iktisaden faal nüfus 1 799 014'tür ve bunun % 37'sini kadın nüfus oluşturmaktadır.

Adıyaman ilinde iktisadi faaliyet kollarına göre 12 ve yukarı yaştaki faal nüfus (1985 - 1990) :

İktisadi Faaliyet Kolları	1985	1990
- Ziraat, Avcılık, Ormanlık ve Balıkçılık	143 228	160 478
- Madencilik	1 102	1 060
- İmalat Sanayi	5 077	8 412
- Elektrik, Gaz ve Su	22	333
- İnşaat	3 381	6 041
- Toptan ve Perakende Ticaret	4 751	6 666
- Ulaştırma-Haberleşme	2 285	2 880
- Mali Kurumlar, Sigorta vb.	646	899
- Toplum Hizmetleri	10 805	15 785
- İy Tanımlanamamış Faaliyetler	923	137
TOPLAM	172 220	202 691

Kaynak: DİE, GAP İl İstatistikleri 1950-1994

İktisadi faaliyet kollarında 12 ve daha yukarı yaştaki faal nüfusun oran-sal değişme eğilimi:

İktisadi Faaliyet Kolları	1985 (%)			1990 (%)		
	Türkiye	GAP	Adıyaman	Türkiye	GAP	Adıyaman
- Tarım	58.95	70.82	83.17	53.66	67.29	79.17
- Madencilik	0.67	0.20	0.64	0.56	0.17	0.52
- İmalat Sanayi	10.63	4.98	2.95	11.90	5.94	4.15
- Elk., Gaz ve Su	0.11	0.08	0.01	0.34	0.20	0.16
- İnşaat	3.65	3.21	1.96	5.06	4.36	2.98
- Top. ve Per. Tic.	6.73	5.19	2.76	7.93	5.65	3.29
- Ulaştırma-Hab.	3.00	2.47	1.32	3.32	2.46	1.43
- Mali Kur. Sig. vb.	1.89	0.71	0.38	2.32	0.72	0.44
- Toplum Hizmet.	13.85	11.91	6.27	14.30	12.89	7.79
- İyî Tanımlanmamış Faaliyetler	0.52	0.43	0.54	0.61	0.32	0.07
TOPLAM	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Kaynak: DİE, GAP II İstatistikleri 1950-1994

1990 yılı verilerine göre Adıyaman'da herhangi bir işi olmayıp iş arayanların oranı % 7.5'tir. Bu oran Bölge geneli için % 8.4, ülke geneli için 9.5.4'tür.

Çalışan nüfusun statüsüne baktığımızda, bunların % 16.75'i ücretli işçi, % 0.25'i işveren, % 25.9'u kendi hesabına ve % 57'si ücretsiz aile işçisi olarak görülmektedir.

Adıyaman İli'nde 1996 yılı itibariyle işletmede olan sanayi kuruluşları; şekerleme, çimento, 7 adet iplik, süt ve mamulleri, 2 adet çırçır, perde-kumaş, halı ipliği, 2 adet LPG dolumu, gaz aletleri imalatı, tel çivi,

triko, ilaç, tuğla, yem, kömür, makine imalat, 14 adet un ve branda'dır. Adıyaman İli'nde tamamlanmış ancak faaliyette olmayan işletmeler: tel çivi, dokuma, şekerleme, kağıt, bakliyat ambalajı, plastik boru, un, süt ve mamulleri, iplik, halıdır.

7. ÜRETİM FAALİYET KOLLARINA GÖRE GAYRİ SAFİ YURTİÇİ HASILA

Diğer GAP illerinde olduğu gibi Adıyaman'da da GSYİH içerisinde en yüksek payı tarım sektörü almaktadır.

Üretim faaliyet kollarının gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payı (1986):

	Türkiye	GAP	Adıyaman
Tarım	14.18	38.49	48.48
Sanayi	24.18	23.12	13.62
Hizmetler	61.64	38.39	37.90

1975–1980 döneminde % 57'den % 62'ye yükselen tarım sektörünün payı 1980 yılından itibaren bir azalma eğilimi içine girmiş ve 1986 yılında % 48.8'e düşmüştür.

Tarım sektöründe görülen bu azalmaya karşılık sanayi sektöründeki pay artma eğilimi göstermiştir.

1978 yılında, toplam hasıla içinde % 6 olan sanayi sektörünün payı 1979 yılında % 3'e gerilemiştir.

1980 yılından sonra hızlı bir gelişim içine giren sanayi sektörü, payını % 13.6'ya kadar yükseltmiştir. Ancak bu değer, GAP geneli ortalamasının altındadır. İl toplam GSYİH'si 1975–1986 döneminde % 41 oranında artış göstermiştir. Bu değer GAP illeri içerisinde ulaşılan en yüksek değerdir. İl ekonomisinde, özellikle sanayi ve ticaret sektöründeki gelişmeye koşut olarak kişi başına düşen GSYİH da (1986 yılı fiyatları)

500 000 TL'den 590 000 TL'ye yükselmiştir. GAP Bölgesi'nde GSYİH/Nüfus değerinin artış gösterdiği tek il Adıyaman'dır.

İller itibariyle Gayri Safi Yurtiçi Hasıla 1987-1994 dönemi gelişmeleri incelendiğinde GAP Bölgesi'nin Türkiye içindeki payının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Adıyaman özelinde bu oran % 0.5 civarında kalmaktadır. 1990, 1991, 1992 yıllarında ildeki gelişmeler oranın değişmesinde etken olmuş, ancak 1993 ve 1994 yıllarında, 1987'deki % 0.5 oranına gerilemiştir.

8. FİZİKSEL ALTYAPI

8.1. Ulaşım Sistemleri

8.1.1. Karayolları

Adıyaman ilinde 1996 yılı itibariyle karayollarının 771 km devlet ve il yolu bulunmaktadır. Bu yolların 603 km'si asfalt (% 78.2), 71 km'si stabilize (% 9.2), 10 km'si ise topraklı (% 1.3). GAP Bölgesi'nde bu oranlar sırasıyla % 78.4, % 10.6 ve % 2.9 dur.

1995 yılı itibariyle ilde toplam 3 500 km köy yolu mevcuttur.

İller İtibariyle Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (1987-1994) Türkiye İçindeki Payı (%)

İller	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Adıyaman	0.5	0.4	0.4	0.8	0.7	0.6	0.5	0.5
Batman	—	—	—	0.6	0.4	0.4	0.3	0.3
Diyarbakır	1.2	1.4	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
Gaziantep	1.7	1.6	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.6
Mardin	0.6	0.5	0.5	0.5	0.4	0.5	0.5	0.5
Siirt	0.6	0.5	0.6	0.5	0.3	0.3	0.2	0.2
Şanlıurfa	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.9	1.0
Şırnak	—	—	—	—	0.1	0.1	0.1	0.1
Istanbul	20.7	21.1	21.1	20.8	21.3	20.8	20.6	20.0
İzmir	7.8	7.7	7.7	7.5	7.3	7.4	7.3	7.6
Ankara	8.7	8.3	8.0	7.9	8.0	8.3	8.7	8.4
Adana	3.5	3.3	3.6	3.5	3.4	3.5	3.4	3.5

Kaynak : DİE "Haber Bülteni : İller İtibariyle Gayri Safi Yurtiçi Hasıla Sonuçları 1987-1994" 08.04.1996, B.02.1.DİE.0.13.00.04.906-43

8.1.2 Demiryolu

GAP Bölgesi'nde iki ana demiryolu hattı vardır. Bunlardan biri güney sınırı boyunca doğu-batı doğrultusunda ilerleyerek Türkiye'yi Suriye ve Kuzeydoğu Irak'a bağlar.

İkinci hat, Bölge'nin kuzeyinde Malatya'yı, Diyarbakır üzerinden Kurtalan'a bağlar. Bu hat Adıyaman İli'nde Gölbaşı İlçe Merkezi'ni geçerek Malatya'ya gitmektedir. İli sınırlarından toplam 44 km'lik demiryolu geçmektedir.

8.1.3 Havayolu ve Havaalanı

Adıyaman İli'nde havaalanı bulunmamaktadır. Ancak Adıyaman Valiliği'nin girişimleriyle Adıyaman STOL

tipi havaalanı yapımı çalışmalarına başlanılmıştır.

8.1.4. Boru Hattı Sebekesi

Ülkemizde ham petrol boru hatlarının Yumurtalık-Kırıkkale hattı dışında kalanları GAP Bölgesi'nden geçmektedir. Bölge'den geçen boru hatları şunlardır:

1. Irak-Türkiye (641 km)
2. Irak-Yumurtalık (656 km)
3. Batman-Dört Yol (511 km)
4. Şelmo-Batman (42 km)
5. Sancak-Pirinçlik (42 km)
6. Adıyaman-Sarıl (82 km)
7. Karakış-Sarıl (81.5 km)
8. Tali hatlar (3-30 km)
9. Çamurlu-Mardin (90 km)

8.2. Kentsel Altyapı Durumu

Adıyaman İli'nde 9 ilçe merkezi ve 1996 yılı itibariyle 24 belediye teşkilatı vardır.

24 belediyenin 18'inde imar planı bulunmakta olup, 2 belediyenin (Eskiköy ve İnlice) imar planı çalışmaları devam etmektedir. 4 belediyenin ise halen imar planı yoktur. Bu belediyeler Balkar, Sarıyaprak, Yaylakonak ve Köseceli'dir.

24 belediye teşkilatının 18'inin halihazır haritası alınmış olup, 6'sının haritası yoktur. Haritası bulunmayan belediyeler Balkar, Köseceli, Eskiköy, İnlice, Sarıyaprak ve Yaylakonak'tır.

Adıyaman İli'nde 1986 yılında Besni, Gölbaşı; 1987 yılında Harmanlı, Suvarlı; 1988 yılında Çakırhöyük; 1990 yılında Adıyaman (Merkez), Samsat; 1991 yılında Kahta; 1993 yılında Çelikhan, Samsat; 1994 yılında Besni, Gölbaşı, Harmanlı, Suvarlı, Pınarbaşı, Bölükyayla; 1995 yılında Çakırhöyük, Adıyaman (Merkez); 1996 yılında Kömür ve Sincik'in içmesuyu tesisleri tamamlanmıştır.

1997 yılı Yatırım Programı'nda Gerger ve Tut içmesuyu tesislerinin proje yapımı yer almaktadır.

GAP İdaresi tarafından Gölbaşı Belediyesi'nin içmesuyu tesislerinde

ortaya çıkan sorunları çözmek amacıyla aynı yardım yapılmıştır.

Adıyaman İli'nde 2 belediyenin kanalizasyon işleri tamamlanmıştır. Bunlar Merkez ve Samsat ilçe merkezleridir. Adıyaman (Merkez) kanalizasyon şebeke tesis işi 1994 yılında, Samsat şebeke+arıtma işi 1991 yılında tamamlanarak belediyelerine teslim edilmiştir. Yıllık yatırım programında olan çalışmalar ise; Adıyaman (Merkez) arıtma tesisi yapımı, Gölbaşı şebeke+arıtma tesisi yapımı, Besni ve Çelikhan ise proje yapımı aşamasındadır.

GAP İdaresi tarafından Pınarbaşı, Gerger, Çelikhan, Samsat, Adıyaman (Merkez) belediyelerine, kanalizasyon tesislerinde ortaya çıkan acil sorunları çözmek amacıyla aynı yardım yapılmıştır. Ayrıca GAP İdaresi tarafından 1992 yılında Kahta Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi İnşaatına başlanılmış ve 30.04.1997 itibariyle % 52 gerçekleştirme sağlanmıştır.

Besni ve Çelikhan belediyeleri kanalizasyon şebekesi ve arıtma tesisleri projeleri ihalesi, GAP İdaresi tarafından 1996 yılı içerisinde yapılmış olup, 1997 yılında proje yapımı devam etmektedir.

8.3. Kırsal Altyapı Durumu

Adıyaman İli'nde 1990 yılı nüfus sayımına göre 355 köy bulunmaktadır.

293 827 kişi kırsal alanda yaşamaktadır.

Adıyaman İli'nde, 1994 yılı verilerine göre, köylerin tamamı telefon irtibatlıdır. 1985 yılında telefon bağlı köylerin oranı % 38.4 idi.

Adıyaman İli'nde elektrik ulaştırılmış köy oranı 1995 yılında % 100 seviyesindedir. Bu oran 1985 yılında % 91'idi.

Adıyaman İli'nde, 1995 yılı sonu verilerine göre, 975 kırsal ünitenin 575'inde (% 58.9) yeterli içmesuyu vardır. 86 ünitenin (% 8.8) içmesuyu yetersizdir. 314 kırsal ünite (% 32.2) ise içmesuyu tesisi yoktur. GAP Bölgesi'nde içmesuyu olan ünite oranı % 52.8, içmesuyu yetersiz olan ünite oranı % 14.5, içmesuyu bulunmayan ünite oranı ise % 32.5'tir. Türkiye genelinde bu oranlar sırasıyla % 65.7, % 14.7 ve % 19.5'tir.

Kırsal yol ağı 3 500 km olup, bunun 134 km'si asfalt, 1 827 km'si stabilize, 1022 km'si tesviye ve 517 km'si ham yol durumundadır. Yüzde oranları sırasıyla 3.8, 52.2, 29.2 ve 14.7'dir. GAP Bölgesi için bu oranlar sırasıyla, % 6.7, % 52.2, % 28 ve % 12.9'dur. Türkiye genelinde ise sırasıyla % 11.3, % 48.9, % 23.1 ve % 16.7'dir.

8.4. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

Adıyaman Organize Sanayi Bölgesi (OSB) etüdü 1991 yılında Yatırım Programına girmiştir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, DPT, Adıyaman Valiliği ve diğer ilgili kuruluşların katıldığı yer seçimi komisyonu tarafından seçilen alan, GAP İdaresi Başkanlığı tarafından 1993 tarihinde yapılan 1/25000 ölçekli Adıyaman Çevre Düzeni Planı Kararları gereğince uygun görülmemiştir. Kentin Atatürk Baraj Gölü tarafında, koruma kuşağı yakınında yer alması ve Başkanlığın "Kent makro formunun Baraj Gölü yönünde yayılmasını önleme" genel planlama yaklaşımı nedeniyle, ilgili kuruluşların da görüşü alınarak daha önce seçilen alan değiştirilerek kentin kuzeyinde 7 no'lu alternatif olan alan yeni OSB alanı olarak belirlenmiştir.

Adıyaman Kent Merkezi'nden 6 km uzaklıkta bulunan OSB alanı 135 ha olup, 1996 yılında kamulaştırma ve etüt-proje işleri tamamlanmıştır. Arsa tahsisi ve altyapı çalışmaları başlamıştır. Toplam 87 sanayi parselinin 30'unun tahsisi yatırımcıya yapılmıştır.

Adıyaman (Merkez) İlçesi'nde son yıllarda gözlenen sanayi yapılaşması özellikle Adıyaman-Gölbaşı yolu güzergahı çevresinde hızla artma eğili-

mi göstermiştir. OSB alanı acilen gerçekleştirilmediği zaman kent makro formunda düzensiz gelişmeler hakim olacaktır. Bu nedenle kısa sürede OSB alanının işletmeye açılması gereklidir.

1997 Yılı Yatırım Programı'nda 3 adet KSS yer almıştır. Bunlar 350 işyeri kapasiteli Adıyaman (Merkez), 350 işyeri kapasiteli Besni ve 100 işyeri kapasiteli Gölbaşı KSS'dir.

9. SAĞLIK HİZMETLERİ

Adıyaman İli'nde 1996 yılı itibarıyla 8 adet hastane bulunmaktadır. Toplam yatak sayısı 585 olup, 10 000 nüfusa düşen yatak sayısı 9.6'dır. GAP genelinde de bu oran 12.5'tir.

İlde 48 sağlık ocağı, 127 sağlık evi, 4 verem savaş dispanseri, 4 ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezi, 1 halk sağlığı laboratuvarı ve 2 sağlık meslek lisesi vardır.

1994 yıl sonu itibarıyla ilde 46 uzman hekim, 196 pratisyen hekim, 20 diş hekimi, 66 eczacı, 267 sağlık memuru, 322 hemşire ve 278 ebe hizmet vermektedir. Bu çerçevede bir uzman hekime 12 693, bir pratisyen hekime 2 979, bir diş hekimine 29 195, bir eczacıya 8 847, bir sağlık memuruna 2 187, bir hemşireye 1 813 ve bir ebeye de 2 100 kişi düşmektedir. Aynı dönem için GAP genelinde bu sayılar sırasıyla 8 322, 3 079, 18 479, 2 262 ve 3 290'dır.

1995 yıl sonu verilerine göre, Adıyaman İli'nde sadece Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda çalışan 38 uzman hekim, 182 pratisyen hekim, 15 diş hekimi, 303 hemşire, 271 sağlık memuru ve 306 ebe bulunmaktadır.

10. EĞİTİM ALTYAPISI VE EĞİTİM DÜZEYİ

Adıyaman İli'nde 1996-1997 öğretim yılında 793 ilkokul, 169 ortaokul, 22 lise, 22 mesleki ve teknik lise, 3 yatılı ilköğretim bölge okulu (YİBO) ve 137 ilköğretim okulu bulunmaktadır.

Okul başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 108, ortaokulda 143, genel lisede 342, mesleki ve teknik lisede 256, YİBO'da 381, ilköğretim okulunda 386'dır.

Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, ilkokulda 37, ortaokulda 39, genel lisede 25, mesleki ve teknik lisede 11, YİBO'da 27, ilköğretim okulunda 32'dir.

Adıyaman Merkez İlçe'de okur-yazar oranı % 72.12'dir. Diğer ilçe merkezlerinde ise şöyledir: Besni % 70, Çelikhan % 67.22, Gerger % 46, Gölbaşı % 77.5, Kahta % 61.18, Samsat % 65, Sincik % 43.44 ve Tut % 69'dur.

11. SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI

DPT Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü'nce yapılan çalışmada (1996), 858 ilçe içinde Adıyaman'daki ilçelerin gelişmişlik sıralamasında dizilişleri şöyledir:

Merkez	170
Gölbaşı	299
Besni	554
Kahta	627
Tut	730
Çelikhan	746
Samsat	806
Gerger	841
Sincik	854

12. GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ VE ADIYAMAN

Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında Adıyaman İli'nin su potansiyelini değerlendirmek amacıyla iki proje gündemdedir. Bunlar Adıyaman-Kahta Projesi ve Adıyaman-Araban-Göksu Projesi'dir. Ayrıca, Atatürk Baraj Gölü'nde yapılacak pompaj sulamaları da vardır. DSI projeleri dışında Dünya Bankası finansmanı ile yürütülmekte olan Doğu Anadolu Havza Rehabilitasyon Projesi kapsamındaki tek GAP ili Adıyaman'dır.

12.1. Adıyaman-Kahta Projesi

Master Plan raporu bulunan proje, Adıyaman ili'nin orta ve kuzey kısmında, Atatürk rezervuarının sağ sahilinde uzanan alanda su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik çok amaçlı bir projedir. Proje beş sulama projesi, dört hidroelektrik santral ve bir nehir santralinden oluşmaktadır. Dört sulama projesinin barajlardan yararlanması, birinin ise Atatürk Barajı'ndan pompajla sağlanacak suyu kullanması planlanmıştır.

Sulanacak toplam alan 77 824 ha'dır. Bunun 48 225 ha alanı planlanan rezervuarlardır, 29.599 ha alanı Atatürk Barajı'ndan pompajla sulanacaktır.

Yapımı öngörülen 6 barajdan ikisi sulama, ikisi hidroelektrik enerjisi üretimi ve diğer ikisi sulama ve enerji amaçlıdır. Bu barajların özellikleri aşağıda verilmektedir.

Atatürk rezervuarından su çekmek için toplam 41 700 kW kapasitesinde 17 pompa istasyonu gerekecektir. Bunun için yıllık enerji ihtiyacı 109.5 milyon kilovatsaat olarak tahmin edilmektedir.

Beş enerji santralinin toplam gücünün 195 MW, yıllık ortalama enerji üretiminin ise 509 milyon kilovatsaat olması beklenmektedir.

Çamgazi Barajı'nın 1997 yılı içinde tamamlanması planlanmıştır. 1995 yılı Kasım ayında ihalesi yapılan ve

7 430 ha sahayı kapsayan amgazi Sulama Projesi'nin ise 1998 yılı sonunda bitirilmesi öngörülmüştür. Adiyaman-Kahta Projesi içinde ye-

ralan Samsat Pompaj Sulaması I. Kısımı, 1997 yılı yatırım programında yer almakta ve 2000 ha'lık alanın sulanması planlanmaktadır.

Baraj-Enerji Santrali	Amacı Amacı	Aktif Depolama (Milyon m3)	Sulama Alanı (ha.)	Kurulu G G (MW)
- Gmikan	Sul.	40	6 868	—
- amgazi	Sul.	44	7 430	—
- Koçali	Sul, HE	265	21 605	40
- Büyükçay	Sul, HE	130	12 322	30
- Sırtıtaş	HE	29	—	28
- Kahta	HE	555	—	75
- Fatopaşa	HE	Nehir Santrali	—	22

12.2. Adıyaman-Göksu-Araban Projesi

Proje, Adıyaman İli Gölbaşı İlçesi'nden başlayıp, Gaziantep İli merkezine kadar uzanan ovaları kapsamaktadır.

Projenin sulama üniteleri aşağıda verilmektedir.

Proje, Adıyaman İli'nde Gölbaşı İlçesi'ni etkilemekte olup, proje ile 5 994 ha'lık bir alan sulamaya açılacaktır.

Proje çalışmaları sırasında Besni Barajı'nın, sulama alanı ve tesisleri incelenerek Adıyaman-Göksu-Araban Projesi kapsamı içinde ele alınmayacağına ve ayrı bir proje olarak değerlendirilmesine karar verilmiştir. Bu proje ile 3 535 ha alanın sulanması öngörülmüştür. Bu alan 71 598 ha'lık Adıyaman-Göksu-Araban ovaları toplamının dışındadır.

12.3. Diğer Sulamalar

DŞİ tarafından GAP kapsamında yürütülen yukarıda bahsedilen iki projenin dışında, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen sulamalar ile halk sulamaları da bulunmaktadır. KHGM sulamaları 14 788 ha'lık, halk sulamaları 21 821 ha'lık bir alanı kapsamaktadır.

12.4. Atatürk Barajı Rezervuarı ve Adıyaman

GAP'ın en önemli alt projelerinden biri olan Atatürk Barajı Rezervuarı Adıyaman İli'nin 761 400 ha'lık arazisinin % 6.2'si olan 47 667 ha alanı sular altında bırakmıştır. Sular altında kalan bu alanın 24 447 ha'sı şahıs arazileri, 16 761 ha'si tescil hariç araziler, 4 118 ha'si hazine arazileri ve 2 341 ha'si ormanlık arazilerdir.

Ünite Adı	Sulama Alanı (ha)
Gölbaşı	5 994
Kızılın	8 893
Keysun	12 029
Araban	20 232
Yavuzeli	12 731
İncesu	5 776
Pazarcık	5 942
TOPLAM	71 598

Rezervuar nedeniyle 1 ilçe, 84 köy ve 46 mezra olmak üzere 131 yerleşim birimi kısmen veya tamamen sular altında kalmıştır. Merkez İlçe'de 25 köy, 17 mezra; Gerger İlçesi'nde 17 köy, 7 mezra; Kahta İlçesi'nde 25 köy, 13 mezra; Samsat İlçesi'nde 1 ilçe, 17 köy ve 9 mezra sular altında kalmıştır. Etkilenen nüfus 60 000'in üzerindedir.

13. 1997 YILI YATIRIMLARI

1997 Yılı Yatırım Programı çerçevesinde Adıyaman İli'ne yaklaşık 6.8 trilyon TL ödenek ayrılmıştır. Bu tahsis GAP'a 1997 yılı için ayrılan 77.5 trilyon TL tutarındaki toplam ödeneğin % 8.8'ine tekabül etmektedir. Bu oran ile Adıyaman, GAP illeri içinde 4. sırayı almaktadır.

1997 Yılı Yatırımlarının Adıyaman İlindeki Sektörel Dağılımı (Milyar TL)

Sektörler	Adıyaman	GAP	GAP İçindeki Oranı (%)
- Tarım	1 298.9	16 091.0	8.1
- Madencilik	2 878.6	4 175.5	68.9
- İmalat	—	342.2	—
- Enerji	911.1	13 379.1	2.9
- Ulaştırma-Haberleşme	745.6	7 911.0	9.4
- Turizm	6.8	60.0	11.3
- Konut	60.7	196.0	31.0
- Eğitim	379.0	5 558.0	6.8
- Sağlık	70.0	2 511.7	2.8
- D.K. Hizmetleri	461.2	9 311.4	5.0
TOPLAM (*)	6 817.9	77 535.90	8.8

(*) İl ve GAP toplamları; 1996 yılı Yatırım Programı'nda yer alan münferit proje tahsislerine, Yatırım Programı'nda "muhtelif" adı altında yer alan projelerin il bazında ayrıştırmış tahsisleri, ilgili kuruluşlardan alınan bilgiler doğrultusunda, ilave edilerek bulunmuştur.

(**) Mahalli idare yatırımları dahil değildir.

**1996 ve 1997 Yılları Yatırım Tahsislerinin
Sektörel Dağılımı ve Artış Oranları**

Önemli Sektörler	1997 Yılı Sabit Fiyatlarıyla, Milyar TL		
	1996 (1)	Artış Oranı (2/1)	1997 (2)
- Tarım	960.9	35.2	1 298.9
- Enerji	1 412.1	103.8	2 878.6
- Ulaştırma-Haberleşme	924.0	(1.4)	911.1
- Eğitim	651.5	14.4	745.6
- Sağlık	349.3	8.5	379.0
- D.K. Hizmetleri	327.9	40.6	461.2
- Diğer Sektörler	79.4	—	137.5
TOPLAM	4 705.1	44.8	6 811.9

Adıyaman İli'ne 1997 yılında yapılan toplam yatırım tahsislerinde, sektörel bazda farklılıklar göze çarpmakla beraber, bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 45 düzeyinde reel artış gerçekleşmiştir.

1992 yılında Adıyaman İli'ne verilen teşvik belgesi 6 adet olup, toplam yatırım tutarı 95.3 milyon TL'dir. Bunun sektörel dağılımı şöyledir: 37.4 milyon TL imalat ve 57.9 milyon TL hizmetler sektörüdür.

1993 yılında 8 adet teşvik belgesi verilmiştir. Toplam yatırım tutarı 449 milyon TL olup, sektörel dağılımı; 13.1 milyon TL maden, 415.2 milyon TL imalat ve 20.6 milyon TL hizmetlerdir.

1994 yılında 3 adet teşvik belgesi verilmiştir. Bu belgelerin toplam ya-

tırım tutarı 203.3 milyar TL olup, 39.8 milyar TL'si maden, 163.4 milyar TL'si imalat sektörüne verilmiştir. Yaratılan toplam istihdam 130 kişidir.

1995 yılında 14 adet teşvik belgesi verilmiştir. Toplam yatırım tutarı 14 621 milyar TL olan bu teşviklerin 14 449 milyar TL'si imalat sektörüne, 172 milyar TL'si ise hizmetler sektörüne verilmiştir.

1996 yılında Adıyaman İli'ne verilen 19 adet teşvik belgesinde öngörülen yatırım tutarı 10 374 milyar TL, istihdam ise 1304 kişidir.

1997 Nisan itibari ile ise 2 adet teşvik belgesi verilmiş olup yatırım tutarın 1.673 Milyar TL'dir. Yaratılan toplam istihdam 60 kişidir.

14. GAP İDARESİ FAALİYETLERİ

14.1. GAP İdaresi'nce yapılan çalışmalar sonucunda 2005 yılı itibariyle üretim ve istihdam etüdüleri aşağıda verilmiştir.

GAP'ın tamamlanmasıyla Adıyaman İli'nde 139 537 ha'lık bir alanda ekim yapılarak 985 085 ton bitkisel üretim gerçekleştirilecektir. Bu üretim 6.5 trilyon TL'lik (1995 fiyatlarıyla) bir katma değer ve 57 534 kişilik bir istihdam yaratacaktır. Adıyaman Merkez İlçe'de 32 362 ha alanda 301 972 ton bitkisel üretim

ile 1.8 trilyon TL'lik bir katma değer yaratılacaktır.

Adıyaman İli'nde toplam 333 389 baş hayvandan 3.8 trilyon TL'lik bir katma değer yaratılacaktır. Merkez İlçe'de ise 84 141 baş hayvandan 1.3 trilyon TL'lik katma değer elde edilecektir.

Toplam 213 197 ha'lık bir alanda ormancılık faaliyetleri yürütülerek, 2.5 trilyon TL'lik bir katma değer elde edilecektir. Merkez İlçe'de 37 353 ha'lık bir alanda ormancılık faaliyetleriyle 41 milyar TL'lik katma değer sağlanacaktır.

Adıyaman 2005 Yılı Nüfus ve İstihdam Tahminleri

	NÜFUS			İSTİHDAM		
	Kır	Kent	Toplam	Kır	Kent	Toplam
Adıyaman	67 931	204 400	272 331	37 831	42 924	80 755
Besni	46 463	45 885	92 348	28 582	11 931	40 513
Tut	6 450	9 117	15 567	3 593	2 370	5 963
Gölbashi	35 344	53 058	88 402	19 683	22 955	42 638
Çelikhan	11 145	9 010	20 155	6 206	2 311	8 517
Kahta	44 921	68 830	113 751	26 412	14 454	49 866
Samsat	6 423	4 638	11 062	3 577	1 299	4 876
Sincik	15 246	4 027	19 273	8 492	846	9 338
Gerger	14 113	7 889	22 002	7 859	2 088	9 947
TOPLAM	248 036	406 855	654 891	142 235	101 177	243 412

Kaynak : GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı Çalışması

Sanayi sektöründe, tarıma dayalı sanayide il toplamında 4 trilyon TL'lik bir katma değer elde edilecektir. Bu sanayi türleri; un, bulgur, ekmek, çırçır, pamuk ipliği, pamuklu dokuma, kesimhane-et işleme, karnatlı kesimhane, süt ve mamülleri sanayileridir. Bu sanayilerin ihtiyaç duyacağı kentsel alan ihtiyacı 43 ha'dır. Merkez İlçe'de bu miktar

16 ha'dır. Yukarıda ifade edilen sanayilerde toplam 6 409 kişi istihdam edilecektir.

Merkez İlçe'de tarıma dayalı sanayilerden 1.4 trilyon TL'lik bir katma değer sağlanacak ve 2 387 kişi istihdam edilecektir. İl itibariyle iktisadi faaliyet kollarında çalışanların ilçe merkezlerindeki dağılımı aşağıda verilmiştir.

MERKEZ 2005

	1985	1990	2005	Hizmet								
	Nüfusu	Nüfusu	Nüfusu	Ziraat	Maden	İmalat	Elk.	İnş.	Tic.	Ulaş.	Toplamı	Toplam
Sincik	1309	2503	4027	61	11	152	3	85	134	68	332	846
Tut	4753	6466	9117	64	0	537	15	330	445	135	844	2370
Gölbaşı	22153	29588	53058	988	146	2946	82	1809	2445	743	13795	22955
Kahta	25510	40281	68830	1044	195	2595	52	1446	2288	1160	5672	14454
Gerger	4221	3854	7889	92	0	212	12	342	540	274	616	2088
Adıyaman	71644	100045	204400	1898	1020	5819	162	3574	4827	1468	24154	42924
Çetlikhan	7057	8033	9010	535	0	189	10	270	427	216	664	2311
Besni	17763	26076	45895	322	0	2701	75	1659	2242	681	4250	11931
Samsat	3453	2453	4639	237	0	121	5	128	203	103	502	1299
TOPLAM	157863	219299	406855	5241	1373	15272	417	9644	13552	4849	50829	101177

Kaynak: GAP İdaresi, GAP bölgesi Ulaşım ve Altyapı Geliştirme Çalışması, 1993

GAP İdaresi'nce Adıyaman İli'nde yapılan projeler şunlardır:

- * İçmesuyu ve kanalizasyon projesi yapılan ilçeler : Merkez, Kahta, Gölbaşı, Besni.
- * İmar planı yapılan İlçeler : Adıyaman (Merkez), Besni, Gölbaşı ve 1/25 000 ölçekli çevre düzeni planı.

- * Orta gerilim elektrik projesi yapılan ilçeler : Kahta.
- * Tele-iletişim projesi yapılan ilçeler : Kahta, Merkez, Besni ve Gölbaşı.
- * Atatürk Baraj gölü geçişi ön etüdüleri.

- * İmar planı yapımı devam eden yerleşmeler : Çakırhöyük ve Kesmetepe.
- * Halihazır Haritası yapılan yerleşmeler : Adıyaman (Merkez), Besni, Çakırhöyük, Kesmetepe, Şambayat.
- * Halihazır Harita alımı devam eden yerleşmeler: Eskiköy, Inlice, Sarıyaprak, Yaylakonak.

Adıyaman GAP-Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezi (GAP-GİDEM)

Projenin amacı; Adıyaman İli'ne yatırım yapmak isteyen bölge içi ve dışı girişimcilere yatırım konularında danışmanlık hizmetlerini vermektir.

GAP-GİDEM bürosu özellikle GAP'ın Adıyaman İli'ne getireceği nimetlerden yararlanmak ve bunları değerlendirmek isteyen yatırımcılara hizmet verecektir. Hangi konuda nereye, ne zaman, nasıl yatırım yapılmasını öğrenmek isteyen, ilk işini kurmak isteyen, yerli ve yabancı yatırımcılarla ortaklık kurmak isteyen herkese danışmanlık hizmeti sunacaktır.

Adıyaman GAP-GİDEM dört kurumun ortak çabasıyla kurulmaktadır. Bunlar GAP İdaresi, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği (TOBB), Türki-

ye Kalkınma Bankası (TKB) ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)dir.

GAP İdaresi, Projenin yönetiminden, denetiminden, koordinasyonunun temininden ve mali desteğin sağlanmasından sorumludur. TOBB, büro yerinin temini, tefrişi ve Ticaret ve Sanayi Odası ile ilişki ve koordinasyondan sorumludur. TKB girişimcilere yönelik danışmanlık hizmetlerinin ve teknik desteğin sağlanmasından sorumludur. UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı), bürolara teknik destek vermek ve uluslararası çevreye Adıyamanlı yatırımcıyı ulaştırmak için gerekli düzenlemeyi sağlamakla sorumludur. Kurumlar arasındaki ilişki 11.12.1996 tarihinde imzalanan bir İşbirliği Protokolü ile sağlanmıştır. İşbirliği Protokolü kapsamında GAP-GİDEM Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu oluşturulmuştur. GAP-GİDEM Yönetim Kurulu; Projenin izlenmesi, değerlendirilmesi, yönlendirilmesi ve İşbirliği Protokolü'nün yürütülmesinden sorumlu üst organdır. Başkanı, GAP İdaresi Başkanı olup, TOBB Başkanı ve TKB Genel Müdüründen oluşmaktadır. GAP-GİDEM Danışma Kurulu Bölge Ticaret, Sanayi ve Ticaret Borsaları Yönetim Kurulu Başkanları ve Üyelerinden oluşmaktadır. Görevi, GAP-GİDEM bürolarının daha iyi çalışması için öneriler getirmek, Odalar ve GİDEM

bürosu arasındaki koordinasyonu sağlamaktır.

İşbirliği Protokolü çerçevesinde 13.01.1997 tarihinde Adıyaman'da Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası toplantı salonunda, Oda Başkanı, yönetim kurulu üyeleri ve Oda üyelerinin katıldığı bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantının amacı, Adıyaman'da kurulacak olan GAP-GİDEM bürolarının hedeflerini, çalışma programını, Oda ve Ticaret Borsası koordinasyon ve işleyiş esaslarını belirlemek olmuştur. Toplantı sonunda alınan kararlar gereği 3.3.1997 tarihinde GAP İdaresi ile Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası arasında ek işbirliği Protokolü imzalanmıştır.

GAP İdaresi tarafından 1.4.1997 tarihinde GAP-GİDEM için büro yeri kiralanmıştır. Büronun iç tadilatı ve tefriş işleri TOBB'ce yapılmıştır.

1997 Ağustos ayı sonunda açılarak hizmete giren Adıyaman GAP-GİDEM

Bürosu'nun adresi: Yahya Kemal Cad. No: 5 Kat: 3 Adıyaman'dır. Telefonları ise: (90-416) 216 00 65 ve 216 90 05'dir.

14.2. Adıyaman İli için GAP İdaresi 1997 Yılı Çalışma Programında Bulunan Projeler:

GAP İdaresi'nce yürütülen ve devam eden projeler kapsamında Adıyaman İli'nde Kahta Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi Projesi yer almaktadır. Proje inşaatına 1992 yılında başlanılmış olup, gerçekleşme oranı % 52'dir.

1997 yılında acil altyapı proje paketi içinde Besni ve Çelikhán Kanalizasyon Arıtma Tesisi proje yapımı devam etmektedir.

14.3. GAP İdaresi'nce Adıyaman İli belediyelerine acil altyapı sorunlarını çözmek amacıyla 1993 ve 1996 yılında aynı yardımlar yapılmıştır. Bunun yerleşim yeri ve işin konusu bakımından dağılımı aşağıda verilmektedir.

1993

Gölbáşı	İçmesuyu
Sincik	Şehirçi Sanat Yapıları
Pınarbaşı	Kanalizasyon
Pınarbaşı	Çopur Çayı İslahı
Gerger	Kanalizasyon
Çelikhán	Kanalizasyon
Samsat	Yağmursuyu Drenaj
Merkez	Kanalizasyon

İşin Konusu

1996

Merkez	Yağmursuyu, Kanalizasyon
Sincik	Menfez ve Köprü Yapımı
İnlice	Menfez, İçmesuyu, Kanalizasyon
Gölbashi	Köprü Yapımı, Kanalizasyon
Belören	Kanal İnşaatı
Bölükayla	Kanalizasyon
Çelikhan	Menfez, Kanalizasyon
Tut	Kanalizasyon
Çakırhöyük	İçmesuyu
Kesmetepe	İçmesuyu
Samsat	Ağaçlandırma, Menfez
Gerger	Kanalizasyon
Pınarbaşı	İçmesuyu
Besni	İçmesuyu, Kanalizasyon
Kahta	İçmesuyu
Yaylakonak	Kanalizasyon
Şambayat	Kanalizasyon
Kömür	Menfez
Eskiköy	Kanalizasyon, İçmesuyu

1997

Merkez	Kanalizasyon
İnlice	İçmesuyu
Çelikhan	Menfez, Kanalizasyon
Pınarbaşı	İçmesuyu
Harmanlı	Kanalizasyon
Bölükayla	Kanalizasyon
Köseceli	Yol düzenleme
Samsat	Menfez-Ağaçlandırma
Suvarlı	Yol düzenleme
Şambayat	Kanalizasyon
Kömür	Menfez
Eskiköy	Kanalizasyon
Sarıyaprak	İçmesuyu ve deposu

İşin Konusu**İşin Konusu**